

HELPMAN

opgericht 19 oktober 1939

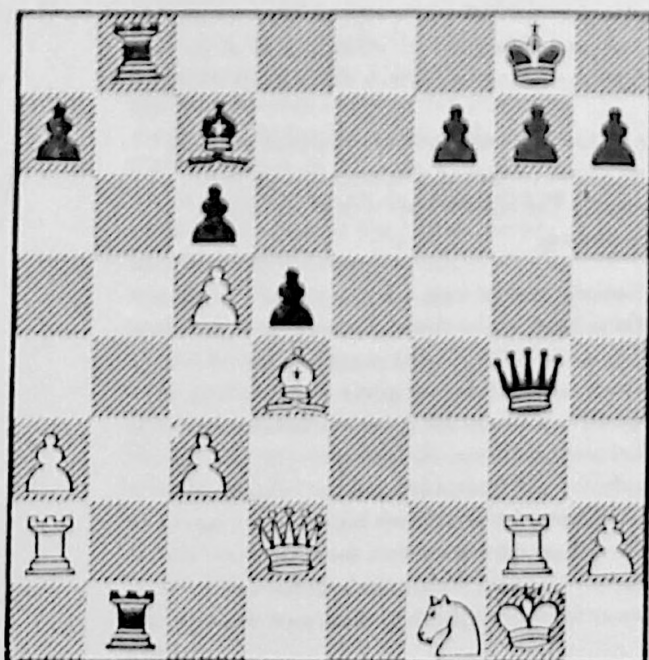
Geen Mei-nummer.

april 1982

Zoals men vermoede, ca. 80-jarige dichters kon horen versuchten : "een nieuwe lente? Bah, alweer hetzelfde geluid" (kroes katers). Een dik nummer is het overigens wel, dit keer. En we hebben raden tot vrolijkheid.

Maar liefst twee Helpman-teams, het 1^e en 2^e zijn kampioen geworden! De juichende getuigen daarvan staan op p. 12 413; de einduitslagen en persoonlijke scores moeten tot het juni-nummer wachten : de competitie is nog niet afgerond. De middenpagina's ondersteunen het idee dat er echt vooruitgang wordt gemaakt op de club, met vooral Carel Faber in topvorm. Henk Bruin heeft op het Nederlands Kampioenschap voor maximaal 18-jarigen redelijk gepresteerd (gedeelde derde plaats); met wat meer scherpte in z'n spel zijn grotere successen haalbaar!

Op de slotbladzijden trouwens wel een nieuw begin, van twee series. v. Dijk legt uit waarom "Mein System" nog niet zijn systeem hoeft te zijn; een anoniem (vergeetachtig?) redactielid zegt iets over een rare opening. Ook hiervan is het de bedoeling dat er een vervolg komt. Iedereen heeft het momenteel te druk om zich aan journalistieke verplichtingen te houden. Vandaar.

Over het probleem van no. 38 heeft G. Faber nog uitgevonden dat het om een partij Gurgendze-Nedmetdinov (SU, '57) ging, waarin de zwarte pion op h6 i.p.v. h5 staat. De gegeven oplossing klopt nog steeds, al geeft Mühring op 2. Kxf2 Dh2+ enz. Ook de laatste opgave (no. 39) is niet eenduidig. Jaap Tillema schrijft: 1. Tg7 f7g? 2. Lxh6+ Kxh6 3. Dd2+ Kg7 4. Dg5+ Kh6 5. Dh6+ Kg8 6. Pg4! Dit wint inderdaad, maar 6. Pe4, 6. Pd7, 6. Pg6! ook, de laatste het meest dwingend. De prijs is dus voor Jaap. De nieuwe opgave luidt: Hoe wint zwart? Inzenden vóór eind mei.

3 : Japans schaken

In aansluiting op het artikel over Chinees schaken, willen we het ditmaal over de Japanse pendant kerven hebben.

Zelf heb ik enige tijd geleden op een donderdagavond met Shogi kennis gemaakt in de "Walrus", weer een harse club werd opgericht om dit spel te beoefenen. Een poging om één van de bestuursleden-in-spl tot een verhaeltje over hun favoriete sport te verkrijgen, is mislukt. Nogal vreemd vond ik dat, want het was toch een kans op gratis reclame! Wel kreeg ik het credo van Larry Kaufman, dat U een 't end ken aantreffen.

Ik heb ook een paar potjes gespeeld, maar het viel me niet mee. De beginstelling is al erg tochtig, en het als bij doorgeefschaak is het inzetten van geslagen stukken een extreem moeizame factor. Meer goed, ieder z'n mening! ST

~~~~~

Over het spel

Japanners kennen *shogi*, het Japanse schaken, al sinds het begin van de zestiende eeuw. De Japanse regering heeft zelfs *shogi*-scholen opgericht, leraren aangesteld en jaarlijkse toernooien georganiseerd.

Ze typerend voor *shogi* is het gebruik van geslagen stukken als eigen parachutisten. Een partij begint meestal met behoedzaam manoeuvreren, maar zodra er enige stukken zijn genomen kan het spel door deze nieuwe luchtlandings-troepen plotseling in een wilde stroomversnelling raken; daardoor is *shogi*, misschien meer dan enig ander bordspel, een strijd met sterk wisselende kansen.

Shogi is voortgekomen uit de vroeg-middeleeuwse Perzische variant van het schaakspel die bekend staat onder de naam *Shatranj*, dat zich op zijn beurt ontwikkelde uit het Indiase *Shatoeranga*. Dit laatste spel wordt algemeen beschouwd als de oer-vorm van het schaken.

Spelregels

Terecht noemt men *Shogi* het Japanse schaken want het doel van het spel is het matzetten van de koning en de drie belangrijkste stukken, koning, toren en loper, bewegen zich zoals ze dat bij het schaken doen. Maar er zijn ook grote verschillen tussen beide spelen; een van de belangrijkste is wel dat men bij *Shogi* de stukken die men slaat zelf kan gebruiken.

Eerste indrukken van het spel

De schaakspeler die voor het eerst achter het *Shogi*-bord plaatsneemt vindt meestal dat hij maar weinig materiaal heeft. De dame ontbreekt, het aantal torens en lopers is gehalveerd, het paard vrijwel machteloos gemaakt. Dan heeft hij twee speren die ook al niet achteruit mogen en verder een stel stuntels (de generaals) waar hij eigenlijk geen raad mee weet.

De begin-opstelling van de stukken
kunt U in fig. A zien.

Op de basis rij (a1 tot i9 en a9 tot i9)
voort beide partijen, van links naar
rechts: speer, paard, zilveren generaal,
gouden generaal, koning, gouden
generaal, zilveren generaal, paard,
speer. (De gouden generaal en de
zilveren generaal noemt men meestal
kortweg goud en zilver.)
Op de tweede rij: de loper op b2 en de
toren op b2 (voor de andere partij:
toren op b8 en loper op b8). De negen
pionnen op de derde, resp. zevende rij

Fig. A. Bij het begin van het spel staan de
stukken in de rijen opgesteld. De stukken nuzen
altijd naar de tegenstander.

De loop der stukken

Koning: een vak, maar alle richtingen.
Hij heeft dus, evenals een schaak-
koning, keus uit een van de acht
omringende velden.
Goud: een vak, maar zes richtingen.
drie voorwaarts, twee opzij en een recht
achteruit. Goud mag niet diagonaal

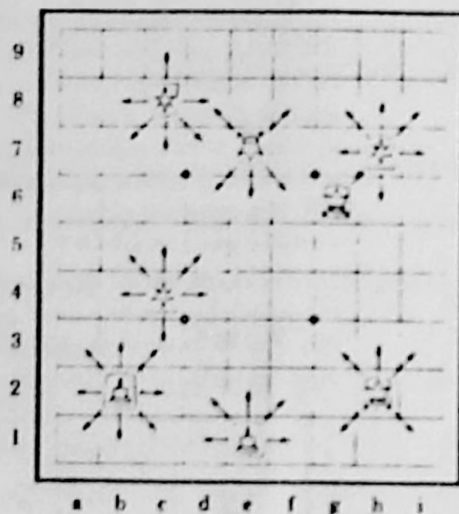
achterwaarts.
Zilver: een vak, maar vijf richtingen:
drie voorwaarts en twee diagonaal
achterwaarts. Dus niet opzij en
evenmin recht achteruit.
Paard: de klassieke paardensprong,
maar uitstekend links of rechts
voort. (Van de acht mogelijke velden
die een paard bij het schaken kan
beterken blijven er dus twee over.) Het
paard is het enige stuk dat over eigen
of vijandelijke stukken heen kan
springen.
Speer: uitstekend voorwaarts, aantal
velden naar keuze.

Maar na enige tijd merkt hij dat al die
tot gouden generaal gepromoveerde
paarden, sporen en pionnen, die elkaar
zo makkelijk dekken, een levens-
gevaarlijk net om de koning kunnen
leggen. Zelfs er bovendien van beide
kanten enige stukken zijn geslagen.
blijkt het aanvankelijk wat stat
lijkende spel verrassend dynamisch.
De mogelijkheid om een stuk, zo maar
ergens, op het bord te paracheuteren,
desnoeds midden in het vijandelijke
kamp, betekent een aanhoudende kans
op overrompeling. Het verlies van een
stuk komt bij Shogi dubbel hard aan,
want buitgemaakte stukken moeten
meestal vechten voor degene die ze
gevangen nam.

Dat onderkennen sommigen wel als een
nadeel van het spel; men verliest zijn
loper, en ploeteling heeft de tegen-
stander er twee. Dit is inderdaad een
on aangename ervaring en voor
beginners vaak verbijterend. Daar
kan men echter tegenover stellen dat
Shogi het spel is van de 'onmogelijke
reddingen'. Nu moet het toch uit zijn?
denkt de aanvaller en haalt zijn laatste
stuk uit de hoek. Maar vaak kan men
uit de wanhopigste situaties nog
ontsnappen, ja zelfs tot de tegen-
aanval overgaan. Dit keren der
kaasem is in hoge mate karakteristiek.
Shogi is bij uitstek het spel van de
dramatische wendingen.

Het bord en de stukken

Het Shogi-bord bestaat uit een recht-
hoek van 9 x 9 velden. De velden
hebben alle dezelfde kleur. De
stukken worden op de velden geplaatst
en niet op de kruispunten zoals bij
Chinees schaken.
Twee kruispunten op de vierde lijn en
twee op de zevende lijn zijn gemerkt
met een stip; daarmee wordt een
verdeling van het bord in drie gelijke
stukken aangegeven, drie stroken van
elk 3 x 9 velden. De stukken van de
twee partijen zijn niet van ver-
schillende kleur. Eigenaam van het
stuk wordt bepaald door de richting
waarin de punt wijst (altijd in de
richting van de tegenstander). Wanneer
U een veroverd stuk in het spel brengt
tegenstander ziet het stuk nu op zijn
kop.

Figuur B: De koning en de gouden en zilveren generaal mogen per leus maar één veld bewegen in de richting zoals boven aangegeven. Na promotie verandert zilver in goud (rechtshandig).

Toren: geheel als de toren bij het schaakspel; elk veld van de verticale lijn of de horizontale rij waarop hij zich bevindt.

Loper: kan zich begeven naar elk veld van beide diagonalen waarop hij op dat moment staat; als de loper bij schaken.

Pion: één vak, uitsluitend recht vooruit. Hij heeft niet de mogelijkheid bij zijn eerste zet twee velden te gaan.

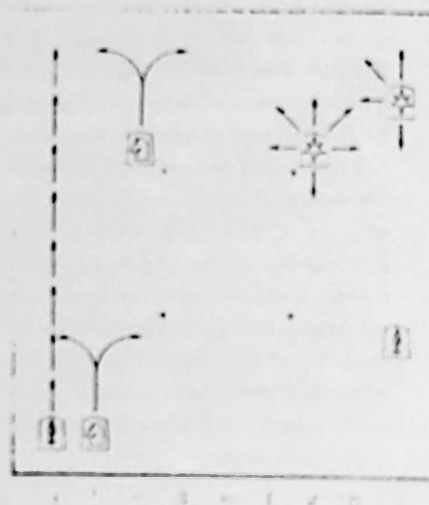
Evenals alle andere stukken slaat de Shogi-pion zoals hij loopt; recht vooruit. (Niet diagonaal zoals bij schaken.)

Promotie der stukken

Zodra een stuk van rij 1, 2 of 3 rij 7, 8 of 9 bereikt (zie fig. A) of andersom, kan dat stuk promoveren; hetzij onmiddellijk hetzij later in het spel wanneer de speler wil. Promotie geschiedt door de rode onderkant van het stuk boven te draaien; de punt blijft in dezelfde richting wijzen.

Koning en goud kunnen niet promoveren. Zilver, paard, speer en pion promoveren tot goud. De toren wordt een 'gekroonde toren', d.w.z. behalve de zetten die het stuk reeds als toren kon doen mag het zich nu ook als een koning bewegen. De loper wordt een 'gekroonde loper' en krijgt eveneens de bewegingen van een koning toegevoegd.

Het is duidelijk dat pion, loper en

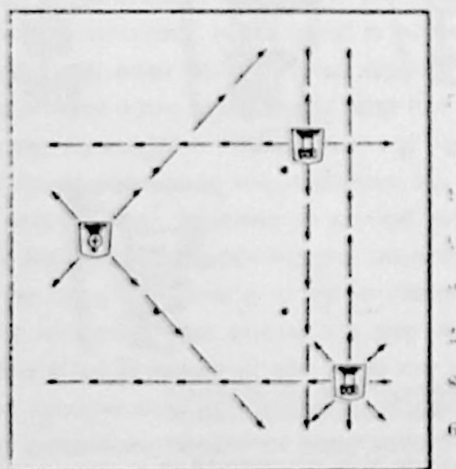
Figuur C: De speer en het paard (links) hebben een beperkte bewegingsmogelijkheid, maar na promotie (rechts) bewegen zij zich als gouden generaal.

toren er bij promotie alleen maar op vooruitgaan, men zal deze stukken dus altijd promoveren zodra dat mogelijk is. Bij zilver kan de stelling van dien aard zijn dat men aan de oorspronkelijke mogelijkheden van het stuk (voorlopig) de voorkeur geeft. Ook bij paard en speer kan het voorkomen dat men de specifieke loop van deze stukken wil behouden, maar bij aankomst op de verste rij moet men ze wel promoveren daar ze anders 'dood' op het bord zouden blijven staan.

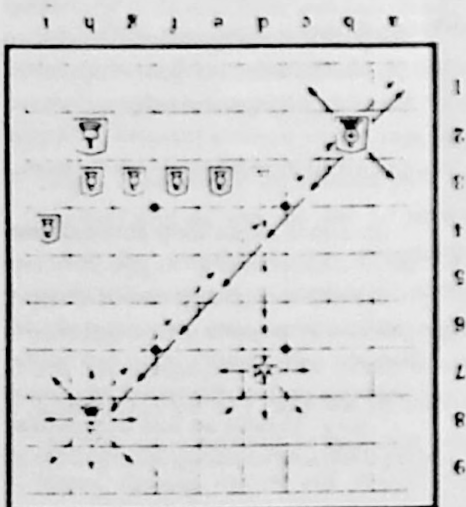
Als men een stuk wil promoveren draait men het om zodra het in het promotie-veld komt. Aan het einde van de zet is het stuk dan reeds gepromoveerd en de tegenstander dient er als zodanig rekening mee te houden.

Promotie is niet verplicht, het mag uitgesteld worden. Een stuk kan promoveren wanneer het tijdens zijn zet de promotie-lijn (door twee stippen gemerkt) heeft overschreden, onverschillig in welke richting en ook wanneer het stuk verplaatst wordt binnen het promotie-vak. Wanneer een stuk eenmaal is gepromoveerd blijft het gepromoveerd zolang het op het bord staat; 'terugdraaien' is niet mogelijk.

Figuur D. Een gepromoveerde of gekroonde loren mag na bovenaan een veld diagonaal gaan. Niet gepromoveerde loren of loren die geen zich als bij het schaken.

Figuur E. Een gepromoveerde of gekroonde loper krijgt evenals een gekroonde loren, de bewegingsmogelijkheden van een koning, erbij. Een gepromoveerde pion verandert in een gouden generaal.

Zodra een stuk geslagen wordt verliest het zijn promotie. Als een speler een door hem geslagen stuk op het bord brengt verschojnt het altijd in zijn oorspronkelijke vorm.

Als men een stuk op het bord brengt door het direct op een promotie-veld te zetten vindt geen promotie plaats. Promotie kan later plaatsvinden volgens de eerder besproken regels.

In de beurt waarin een stuk promoveert moet dat stuk zijn verzet. Men kan een stuk niet promoveren door het 'ter plaatse' om te draaien.

Geslagen stukken op het bord

brengen. ('Lift de lucht')
Telkens wanneer een speler aan de beurt is mag hij, inplaats van een zet te doen, één van de door hem buit-
gemaakte stukken nemen en op het bord plaatsen, onverschillig waar, mits het veld onbezet is. Het wijst dan in dezelfde richting als de andere stukken van zijn nieuwe eigenaar.

Men mag echter een stuk niet op een plaats neerlaten waar vandaan het zich niet meer zou kunnen bewegen.
Daarom mag men een speer of een

De functie en de waarde van de stukken

Voor pionnen geldt bovendien de volgende beperking: men mag geen pion op het bord brengen in een verticale lijn waarin men reeds een pion heeft staan. 'Dubbelpionnen' zijn bij Shogi niet mogelijk. Gepromoveerde pionnen op dezelfde lijn vormen echter geen belemmering; ook mag men geen pion op het bord brengen wanneer daartoe de vijandelijke koning mat wordt gezet.

De functionen en de waarde van de stukken
Toren en loper zijn vervut de sterkste stukken en het ligt voor de hand dat men zal trachten ze te ontwikkelen en lijnen en diagonalen voor hen te openen. Een loper 'uit de lucht' kan een gevaarlijke vork geven; bij het afruilen van de lopers (b.v. langs de b2-h8 diagonaal) moet men daar rekening mee houden.
Met de gouden generaal rukt men meestal niet op naar hun terugweg
makkelijk versperd kan raken en daar

ze uitstekende diensten bewijzen bij het verdedigen van de koning. Een *terroterde* gouden generaal daarentegen, die in de vijandelijke stelling neergelaten kan worden, is een geliefd aanvalswapen. De zilveren generaals ziet men wel vaak naar voren gaan, ondersteund door enige pionnen.

Paard en speer zijn stellig de zwakkere stukken; meestal worden ze pas laat in het middenspel actief. Een te vroeg opgerukt paard, na twee sprongen op de vijfde rij aangekomen, kan daar makkelijk door een pion worden aangevallen en blijkt dan dikwijls niet te kunnen vluchten. Speer en paard worden vaak het slachtoffer van een op rooftocht zijnde gepromoveerde looper of toren en kunnen dan met veel effect door de tegenstander geparacheuteerd worden.

Drie of vier pionnen rukken meestal niet op en worden ter bescherming van de koning op de derde rij gehouden. Het slaan van pionnen is niet altijd aan te bevelen, zeker niet wanneer men er al een of twee heeft veroverd. Als men b.v. acht pionnen op het bord heeft kan men niet meer dan één pion uit de lucht laten komen; meer veroverde pionnen hebben dan weinig zin. Door het slaan van pionnen opent men bovendien nieuwe lijnen voor de tegenstander en geeft hem meer plaatsen waar hij zijn veroverde pionnen kan neerlaten.

De toren is het sterkste stuk. Sommigen stellen zijn waarde op drie generaals, anderen op twee generaals plus paard of speer. De looper is minstens gelijk aan twee generaals; in de opening is de looper het effectiefst.

Er is niet veel verschil tussen goud en zilver; in de meeste posities is goud iets sterker, met name in de verdediging. Een gouden generaal is ongeveer even sterk als twee paarden of twee speeren. Dit is uiteraard een theoretische waardering; de waarde van een stuk wordt in de eerste plaats bepaald door de stelling.

De speelstukken voor 'Shogi' rechts naast de Japanse versie, zijn voor hun normale waarde in zwart getekend, voor hun gepromoveerde waarde in rood. Van boven naar beneden: koning, toren en gepromoveerde toren, looper en gepromoveerde looper, gouden generaal (dan niet promoveren), zilveren generaal, paard, speer en pion, welke allen tot gouden generaal kunnen promoveren.

I have been an active tournament chess player for nearly twenty years, a master for fourteen, and have recently earned the title of International Master. Chess has been, and continues to be, a major part of my life. Yet, all these years I have had the feeling that chess was in some ways an imperfect game; the percentage of draws is much too high; the importance of opening memorization is excessive; and the necessity of playing dubious variations to avoid draws with weaker players is annoying. The Karpov - Korchinot match showed the world that the draw problem is not due solely to lack of will to win by top players; despite the most strenuous efforts by the two best players to defeat each other, only one third of the games had a decisive outcome.

Larry Kaufman

International Master of Chess

elkeen op leuen & dood beconcurreren, zodat
er nooit en te wimmer één meer de hoofd-
keuse promouert. Kennede: fusie. Zelfs
de neen is er al: Granitas = Granijm +

Schaken

Eerie klasse: Paul Keres - LSG 3½ -
 6½; Amisbevech - WGM 2-7-3; Vas 2 -
 VHS 3½-6½; **Gronias** - ASG 6½-3½;
 Unias - HSG 4½-3½.

wit : C.F.Faber
 zwart: L.W.te Velde
 (1e bord Helpman - Veendam d.d.29-3-82)

Koningsindisch, Averbachvariant

1. d4 Pf6
2. c4 d6
3. Pc3 g6
4. e4 Lg7
5. Le2 0-0
6. Lg5

Dit is 'm dan, de Averbachvariant. Uit deze partij blijkt maar weer 'ne dat hij niet ten onrechte als scherp bekend staat.

6. ... c5
7. d5 a6
8. Dd2

Beter is 8.a4 want zwart had nu met 8. .. Da5! gelijk spel kunnen krijgen.

8. ... Te8

Hier zijn we naar mijn weten uit de theorie. Dit begint nu een pionnenstroom op de koningsvleugel. Zwart verdedigt zich hiertegen maar vergeet de tegenaanval niet.

9. f3 Pbd7
10. g4 Pf8
10. .. Pe5 lijkt aktiever maar blokkeert de diagonaal van Lg7 en is waarschijnlijk minder solide.
11. h4 Ld7
12. h5 Da5

Wit moet tijd verliezen met al z'n pionzetten zodat zwart gelegenheid krijgt op de andere vleugel tegenspel te ontwikkelen.

13. hrg6 fxg6

Duidelijk de enig juiste manier van terugslaan want anders wordt de (half-) open h-lijn te gevaarlijk.

14. Lh6 Lh8
15. Ph3 b5
16. Pf4 bxc4
17. g5 Ph5
18. Prh5 grh5

Het plan Pg1-h3-f4 en g4-g5 kon wit ongehinderd uitvoeren, maar fout was bijv. ...Teb8 en ...Pe8 ipv. ...Ph5 wegens Lxf8 Kxf8 en Trh7

19. Trh5

Dit was de laatste mogelijkheid voor wit om 19.Lxf8 Trf8 te spelen. Maar nu 20.Trh5 wint wit niet onmiddellijk, immers zwart heeft altijd nog ..Tf7.

19. ... Tab3

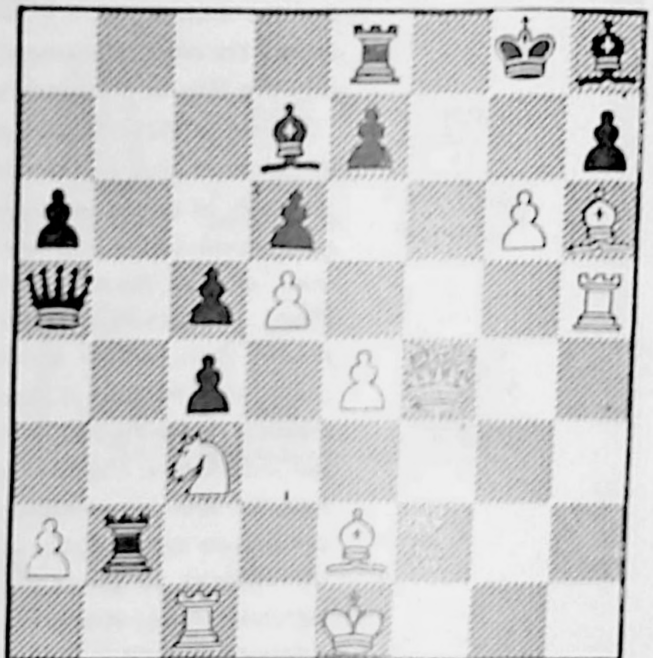
20. Te1! Absoluut noodzakelijk. Bijv.: 20.Lf8x? Tb2x!

20. ... Pg6
21. f4 Pf4x!

Zwarte enige kans. Ik had het dan ook wel in overweging genomen toen ik f4 speelde, de gevolgen zijn echter nauwelijks te voorzien.

22. Df4x Tb2x

23. g6! diagram

Het meteen teruggeven van het stuk levert winst op, zoals de analyse uitwijst. Toen ik de zet deed had ik echter het partijverloop in gedachten, en dat wint niet. Alleen de zet verdient dus een uitroepteken, de speler die hem uitvoert niet. Na de partij bekeken we hier het ogenschijnlijk een voudig winnende 23.Df3(De3 keurde ik af vanwege 23. ..Ld4, het is echter veel erger zoals mijn tegenstander me liet zien: 23. ...Te2x! (24 Ke2x Lg4s of 24 De2x Le3xs)) en nu (na 23Df3) var.A 23. ...Le3x 24.Te3x (De3x? De3x 25 Te3 Te2x!) Te2x 25.Ke2x Lg4 26. Dg4x De3x 27 De6 Kh3 en wit komt in ieder geval niet verder met 28 Df7 Tb3!

var.B (na 23 Df3) Teb3 24. g6 Le3xs 25.Te3x (weer is 25.De3x fout) Te2x 26. Ke2x en nu faalt 26...Lg4 op 27.Dg4x maar ook van 26... Tb2 27.Ld2 kan zwart niets verwachten.

Zwart moet het dus zoeken in variant A, en heeft daar misschien wel eeuwig schaak. In ieder geval lag de winst zo niet voor het oprapen. Na de tekatzet wel, zoals zal blijken.

- (23. g6!) Le3x schaak

Hen andere mogelijkheid was hier 23... h6x. Dan kan volgen 24. Dg3! Kh7 25. Th1 dreigt 26.Lf8a Kg3 27. Dg6x en mat, en ook na zetten van Lh8 is het aftrek schaak winnend, ofzwart speelt (na Dg3) 24...Kf7. Dan kan wit winnen dmv. het spectaculaire torenoffer 25. Tf5a1!, br. 25...Kg3 26.Dg6x Lg7 27. Dg7x mat, 25...gf5x 26.Lh5 Kf6 27.Lg5 Kg7 28.La7x en 29. Dg6 mat, 25...Lf5x 26.ef5x en nu! Kg3? 27.Dg6x, B Kf6 27.Dg5 Kc5 28. fg6x mat, C gf5x 27. Lh5a en wint als boven, D Tg3 27. fg6x a en nu! Tg6x 28.Lh5! of Kc3 28. g7! of Te2x 28.Kc2x en wit staat een stuk voor. Het enige voor zwart is dus 25. Tf5 Lf6 en ook dan staat wit een stuk voor.

Laten we maar weer 'ns terugkeren naar het partijverloop:

(23. ... g5 Lc3x a)

24. Kf1 hg6x

25. Tg5?

Dit geeft de winst weg. Winnend was hier

25. Dg3!! De gecombineerde dreigingen

26. Tc1x en 26. Dg6x a zijn te sterk, bvt

a 25...Lg7 26.Dg6x Tf8a 27.Tf5! (Tf5x

28. a5x en mat, Lf5x 28. Dg7x mat)

b 25...Tf8a 26.Lf8x en wit blijft ook na

Kf8a 27. Tc1x een toren voor

c 25...Kh7 26.Tc1x en wint

d 25...Kf7 26.Tc1x Tg8 27.Tf3a en nu:

27...Kc3 28.Dg6x! Tg6x 29.Tf8 mat!, of

27...Lf5 28.Taf5x a en wint.

25. ... Lh3 schaak

26. Kf2 Ld4 schaak

27. Kg3

Ik was Kf3 van plan maar dat faalt op

27...Da3a. Nu gaat 27...Le5 niet wegens

28. Te5x de5x 29.De5x en Dg7 mat.

27. ... Te2x

28. Tg6x a Kh8 (...Kh7 29.Df7 a,

...Lg7 29 Tg7x Kh8 30 Kh3x en wint)

29. Kh3x Da3 a

(Na Te3a volgt 30.Kh4! bijv. ...Lf6a

31 Tf6x of ...Tg8 31.Tg8x Kg8x 32.

Tg1a en wint(vandaar Kh4!))

30. Kh4 Le5 (na Lf2a kan 31.Kg4)

31. Lg7a(!) Lg7x

32. Tg7x De3! de enige zet(ten)!

33. Th7a! Kh7x

34. Df7a Kh6

35. Dh5a vooral niet De3x??

wegens 35...Df4 36.Kh3 Th2 mat!

35. ... Kg7

36. Dg4a Kh7

37. Df5a (Dh5a?? Dh6!)

Remise door eeuwig schaak.Een rechtvaardig slot van een schitterende partij!

Henk Bruin - Tjibbe v.d.Meulen, NK tot 16.

1. Pf3 Pf6

2. d4 g6

3. c4 Lg7

4. Pc3 d5

5. Lf4 c5

6. e3 cxd4

7. Pd4x Pc6(?)

8. Pxc6!?

Henk suggereert hier Le2 Pe4 9.Pxe4(Pxd5

Da5+) dxe4 10.Pxc6 Dxd1+ 11.Txd1 bxc6

12.Lc7(anders e5) 12...o-o 13.Tb1.Veel

sterker lijkt me 8.Pdb5! e5 9.cxd5

exf4 10.dxc6 met flink voordeel.(ET)

8. bxc6

9. Le2 0-0

10. 0-0 Te8

11. Le5!

verhindert e5 en houdt Lg7 in bedwang

11. e6?

Dit is te passief.(beter 11...Pd7!2.

Lxg7 Kxg7 13.Dd4+ e5 +)

12. Da4 Ld7

13. c5! Ph5

14. Lxg7?

In aanmerking komt Ld6 : a) 14...Lxc3

15.bxc3 Pf6 16.f3 a6 17.Tab1 Dc8 18.

Tb6 en wit komt via de b-lijn de

zwarte stelling binnen. b) 14...Pf6

15.La6 wint een pion na Lc8!6.Dxc6

of een kwaliteit na 15...Pe4 16.Pxe4

dxe4 17.Dxe4 Lxb2 18.Tb1 en 19.Lb7

14. Pxc7

15. Tfd1 De7

16. Tac1 Teb8!?

17. b4 e5

18. b5 De6(slaan is slecht)

19. Tb1 cxb5

Met Pf5 20.bxc6 Lxc6 21.Lb5 wint

zwart een tempo t.o.v. de partij,

maar wit kan ook b6 spelen:20..axb6

21. Txb6 Td8 (21... Ta4x22. Tb8+Kg7 23.

Pxa4) 22. Db4 De7 en wit staat niet minder

20. Lb5x Lxb5

21. Txb5

of 21. Pxb5 Dc6

21. Td8

22. Tb7 d4

23. Txa7

gulzig en gevaarlijk. Veiliger is

23. Pe4 dxe3 24. Txd8+ Txd8 25. fxe3

Pf5 26. Db3

23. Tac8

24. Pe4 Pf5

25. Ta6

Verleidelijk en slecht is 25. Pg5 Df6

26. Pxf7 Tf8! 27. Pd6 (Dd7 Dxf7) 27...

Pxd6 28. exd6 Dxf2+ enz.

25. De7

26. Pf6+ Kg7

27. e4 Ph6

28. g4 Txc5

29. g5 Pg8

30. Tb1 d3

31. Kg2 d2

32. Td1 en remise op aanbod van

zwart. Volgens Bruin staat wit ver-

loren, maar ik zie dat niet in.

analyse : Henk Bruin en Eli Thyse.

NOS60-wedstrijd Hoonezand/Sappemeer II - Helpman III
gespeeld: vr. 2 april '82

wit Bert ter Horst

zwart Bert Voltdijk

1 d4 - d5

2 c4 - e6

3 g3 - Pf6

4 Ig2 - Le7

5 Pf3 - o-o

6 Pc3 - c5

7 o-o - Pcd6

8 cd5 - Pd5; na 8 ...- ed5 9 dc5 - Lc5: zou zwart een

geïsoleerde pion krijgen

9 e4 - Pc3; (de theorie geeft g.Pd5: ed5 =)

10 cc3 een dergelijke variant bestaat, maar dan wel met de witte looper op c4, geloof ik

10 - b6

11 Le3 - cd4

12 cd4 - Lb7

13 Tc1 - Tc8

14 Da4 met de bedoeling 15 Tfd1

14 - Pa5 valt pion op e4 aan

15 Tc8: - Dcd8:

16 Pe5 de zet 16 Tc1 kan altijd nog. Voor de hand lag nu misschien 16 ...- Ld6 en 17 Lf4 waarna bv. 18 Pd3 - Lf4: 19 Pf4: en d4-d5 wordt interessant.

16 - Lf6 ?
 17 Pd7 - Lc6
 18 Pf6:+- gf6
 19 Db4 - Db7 verstandiger voor zwart is waarschijnlijk Kh8 en Tg8.
 20 Lh6 alle zetten van wit zijn er nu op gericht met de
 Dame op g4 schaak te kunnen geven, met mat op g7
 20 - Te8 Td8 was nu m.i. toch beter geweest; 21 d5 - ed5 en
 22 e5? - d4! en na ef6 heeft zwart nog tijd voor
 Kh8 en Tg8; beter is dan 22 ed5.
 21 d5 - Ld7 Ook nu is slaan op d5 beter voor zwart, zie boven.
 22 e5! - ed5 Moet wel.
 23 Of4 f6 is nu het zwakke punt
 23 - Dc7 Op 24 Df5: volgt nu De5: van zwart.
 24 Te1? Mis! Daar is geen tijd voor. Ik was in de veronder-
 stelling dat zwart niet met de toren op e5 mocht
 slaan vanwege 25 Df6: met een niet te voorkomenx
 mat, zelfs na 25 ..- Te1:+- Lf1. Het enige juiste
 was 24 e6!! - Df4: (verplicht) en nu niet 25 ef7+
 - Kf7: 26 Ld5: en 27 Lf4: maar 25 ed7! De5
 26 de8D+ - De8: 27 Ld5: en wit wint alsnog (dit begrijpt
 de redakteur niet helemaal; beter 25. exf7+ met licht voordeel).
 24 - Te5:
 25 Df6: - Te1: +
 26 Lf1 - De5: Natuurlijk kan nu alsnog e5 bezet worden!
 Er volgde nog 27 Dd8+ - Le8 28 Lf4 - Df5 29 Kd2 -
 Pc6 30 Dd6 - Ld7.
 Oorzaak was m.i. de vrees dat afruil op f4 (24e zet)
 het einde zou betekenen van de mat-aanval. Maar
 midden in een aanval is het de kunst om in te zien,
 dat afwijking naar een eindspel beter is.

BEN

SIMULTAAN

De op de jaarvergadering beloofde simultaan heeft gelukkig op 19 april
 j.l. kunnen plaatsgeven. Simultaangever was de kersverse NOSPO-kampioen
 Erik Hoeksma, die op slechts 25 borden bestreden werd. Sommige clubleden
 wisten er niets van af, hoewel het in de 2 voorgaande clubbladen staat
 aangekondigd, damededeling een maand tevoren was herhaald op het schoolbord
 in het speellokaal en de week voor Pasen nog eens mondeling aan het begin
 van de avond. Hoe dan ook, Hoeksma had het niet zo zwaar. Het was weer
 Carel Faber die hem in een Wolga-gambiet de enige nederlaag toebracht.
 Remises behaalden Bakker (vechtschaak), Burgema (ongelijke lopers), Bruin
 (eindspelfoutje), Iwema (mazzel) en Thijssen (theorie). Coriefeeën als v. Dijk,
 Scheffer en Karayaloin moesten het onderspit delven. Met een score van
 21½-3½ kon Erik professioneel (want voor 86% hoeft geen meester zich te
 schamen), huiswaarts gaan, f 100,- rijker.

UITSLAGEN

SNELSCHAAKKAMPIOENSCHAP HELPMAN '82.

groep I		groep II		groep III		groep IV	
1. Bruin	4½	1. v. Leeuwen	4½	1. Diepeveen	5	1. v. d. Laan	5
2. Iwema	4	2. Bakker	4½	2. Zwerver	4	2. Thijsse	3½
3. Burgsma	3½	3. C. Faber	4	3. Hamilton	3	3. Wouters	2½
4. Zijda	3	4. Prummel	3	4. Pinto	3	4. Helling	1½
5. Kamps	2½	5. Tulp	2	5. Dijkstra	2½	5. de Vries	1½
6. v. Dijk	2	6. Uchtman	2	6. ter Horst	2	6. Bloemsma	1
7. Boskma	1½	7. Karayalcin	1	7. Albers	1½		

HELPMAN - BAFLO 6½ - 3½

C. Faber - de Graaf	1-0	Iwema-v. Leuren	1-0
Bruin-J. v. Dijk	½-½	Uchtman-Vos	½-½
Burgsma-Boekschoten	½-½	R. Bakker-v. d. Poel	0-1
v. Leeuwen-W. Bakker	0-1	Kamps-H. v. Dijk	1-0
Thijsse-T. Visser	1-0	Mulder-S. Visser	1-0

HELPMAN II - YPEY/EXPORT 4-2

Boskma-Buyvoets	½-½	Molenhuis-Veldman	1-0
v. Leeuwen-Klein	½-½	Karayalcin-Draaisma	1-0
Bakker-Hunderman	1-0	Pinto-Huizinga	0-1

HELPMAN III - TAL 1½ - 4½

Tulp-v. Houten	0-1	Albers-Koster	1-0
ter Horst-Bakker	0-1	Zwerver-Durieux	0-1
Pinto-v. d. Lent	0-1	Dijkstra-Ploeger	½-½

J. H. KRUIT - HELPMAN 4 - 6

W. Kruit-C. Faber	0-1	A. Leffers-Scheffer	1-0
P. Kruit-Bruin	½-½	Prins-Iwema	1-0
Riemersma-Burgsma	0-1	B. Kruit-Kamps	0-1
Salonons-v. Dijk	½-½	M. Kruit-v. d. Laan	0-1
ter Mors-Thijsse	1-0	J. Leffers-Mulder	0-1

BEKER : HELPMAN - HAREN 2½ - 1½

G.Faber - Jongman 0-1	Burgsma-Isaacson 1-0
Bruin - v.d. Born ½-½	v.Dijk- P.Heidanus 1-0

v.MESDAGKLINIEK - HELPMAN II 1-5

J.Stoové - Boskma 0-1	V.Golyanin-Bakker ½-½
R.Bans-Karayalcin ½-½	A.Verhoeve-Schenkel 0>1
Eentwegh-v.Leeuwen 0-1	H.Blaauw-Prummel 0-1

HELPMAN - VEENDAM 5 - 5

C.Faber - te Velde ½-½	Thijssse - H.Prins ½-½
Bruin - Slim 0-1	Uchtman-Drent 0-1
Burgsma - S.Prins 1-0	Kamps-Burema 0-1
v.Dijk - Huls ½-½	v.d.Laan-Haan ½-½
Scheffer-Noorlag 1-0	Mulder-Popping 1-0

HOOGEZAND / S. - HELPMAN III 3½-2½

Roos-Diepeveen 0-1	Koster-Dijkstra ½-½
Koldijk-Ter Horst 1-0	Kremer-v.Grijfland ½-½
Sijbring-Albers 1-0	Huizer-Helling ½-½

NOSBO- SNELSCHAAKKAMPIOENSCHAP VOOR TEAMS.

Gehouden op 16 april '82 in het Denksportcentrum. Voor Helpman deed één team mee, waarvoor 7 spelers routeerden om 5 stoelen te bezetten. Vooral Bruin (9½ uit 12 = 78%) en Burgsma (8½-12 = 70%) waren geweldig op dreef aan de eerste borden, terwijl Boskma (3-10=30%) en v.Dijk(4-9=44%) wat onder de maatbleven. Aangezien de anderen (Faber:5½-10=55%, Thijssse:6½-11=59% en Diepeveen : 7-11=63%) goed aanvulden, was er zelfs wat pech nodig om Helpman in de tweed groep uit de prijzen te houden. De uitslag was: (groep1) 1.Groningen ,2.Sissa,3.Unitas; groep 2:1.Unitas 4,2.Groningen 4, 3/4 Haren 2 & Helpman; groep 3:1.Groningen5.2.Unitas4, 3.Haren 3.

OPENINGEN : DE TROMPOVSKY - AANVAL

'Dit is het begin van een nieuwe serie, hopon wij. De bedoeling is om U, de gemiddelde clubschaker, de kans te geven iets over uw 'favoriete' opening te zeggen. Dat mag (Heere zelfs) heel persoonlijk zijn, en hoeft niet diep te graven. Ook als U wilt uitleggen waarom U zo'n verschrikkelijke hekel aan Siciliëens hebt .... welkom!

Ik bijt daarom maar de spits af met een zg. Damesbinnenopening : d4 zinde e4 op de 2^e zet). In het Openings Vademecum van Ruessel heet 1.d4 Pf6 2.Lg5 nog 'Opo-Indisch' (naar de Tsjech Opoensky), tegenwoordig spreekt men meestal van 'Trompovsky-aanval' of 'damesbinnenspel'. In het theorieboek van Teimlor (Sportverlag, DDR '79) komt het niet voor, maar Scharf, Heere vermeldt een boekje van Adams ('79, bundel, f. 9.75).

Het is een weinig gespeelde opening (niet zonder reden) en vooral als verrassingswepens geschikt. Er is een matchpartij Kortnoj - Karpov die zo begint (overgeend in Nimzo-Indisch) en ook (nou ja, ook) Axel Burysma heeft de wiste speelsge onderzocht tegen een S. Sic - spel.

Het idee achter 2. Lg5 is om de zwarte koningsstelling te verzwakken door afruk van het trededijnde peerd en/of verdundeling van de f-pion. Zwart kan blikop huren (A), de donkelpion ver-
kopen (B) en zelfs het peerd weer nuw aantrekken (C).

- A. 2... d5 geeft meno-peuzes : 3. Pe3 (Wersso), 3. Pf3 (Torre), 3. Ch (Roma-gemist). Zelfstandige vertakkingen zijn 3.e3 (2e bgr. Hansen-Schmidtke '78) of 3. Pd2, en zet die in het schema van B. J. m. past. 2... g6 k. verbetering vanwege 3. Lxf6 Lxf6 (reed: 2e Ruessel een variant geeft, speel hem dan niet - hij is incorrect)

Een variant is de nevensleende versie.

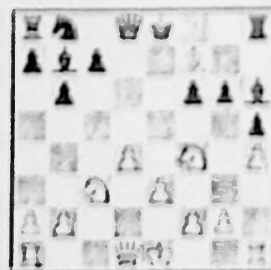
2... e5 geeft keuk
Spel. Er kan nog

- a) 3. d5. B. k. den 3.
D. b. 4. L. e1? 2005
en getijd spelen
in een "B. l. g. n. g."
de B. l. g. n. g. - R. l. g. n. g.
in 1911 14. 2. l. g. n. g.,
is 4... Pe4!, zie
v. d. k. l. g. n. g. - J. u. p. p. l.

VAGANIAN - BOTTERILL

1. d4 Pf6 2. Lg5 (Deze zet kwam aan de orde in een partij uit de match Kortnoj - Karpov. De keuze der opening in een top-ontmoeting heeft altijd invloed op de "andere", die altijd op zoek is naar nieuwtjes. Dit gaat echter dikmaat niet op, omdat Vaganian gewend is deze opening - die hij reeds verrijkt heeft - te spelen) 2... g6 (Karpov speelde 2... e5 en vermeed daar mee verdubbeling der pionnen) 3. Lxf6 exf6 4. e3 (Plaakt een barrière tegen de aspiraties van de zwarte loper) 4... Lg7 5. Pe2 (Het paard lonkt naar f4, vanwaar het moeilijk verdreven zou kunnen worden. We zijn nog aan het begin van de opening en de partij heeft reeds een ongewoon karakter) 5... h6 (Heet 5... f5 6. Pf4 d6, gevolgd door ... P. b. d. 7. f6) 6. Pf4 d5 (Zwart bevindt zich op onbekend terrein en weet niet op welk heen hij dansen moet) 7. h4 h5 8. e4 dxe4 9. Lxe4 Lb7 10. Pe3 Lb6? (Du verliest onmiddellijk. Nodig was ... Dd7) 11. Lxf7!!

Stelling na 11. Lxf7!!

(Wit heeft besloten zich in deze partij van zijn lopers te ontdoen. De aanval op de witte velden is onweerstaanbaar) 11... Kxf7 12. Dd3! Kd8 (Er is geen keus) 13. P. g. 6 (Dreigt Dd6! gevolgd door mat) 13... Dd7 14. P. k. 8 Dg7 (In de hoop de plan-
teraar te vangen) 15. Dd6! Kf8 16. P. d. 5! En daar komt de andere dief die zijn con-
pagnon te hulp snelt. Het paard kan niet worden genomen na 16... Lxd5 17. Dxd5 treigt wit niet alleen mat op d8, maar ook te toren te slaan) 18... Pd7 17. Pe7! en
wart gaf het op (1-0), hij is aan alle kan-
ten omsingeld.

Van der Sterren - Jusupov, Dameloperspel. 1. d4 Pf6 2. Lg5 e5 3. d5 Pe4 4. Lf4 Db6 5. De1 g5 6. Le5 f6 7. Lg3 Lg7 8. e3 f5 9. e3 0-0 10. Pd2 Pcg3 11. hxcg1 Df6 12. De2 d6 13. Pg3 e5 14. g4 e4 15. Ph2 h5 16. gxf5 Lxf5 17. 0-0-0 g4 18. Pxe4 Dg6 19. f3 g3 20. Ld3 gxb2 21. De2 Pd7 22. Txb2 Pe5 23. Le2 e4 24. Kbf1 Pd3 25. Pd2 Pxb2 (0-1)

Deze sterke speelwijze zien we in C terug.

b) 3.c3 is goed verdedigbaar. Als er op d4 en f6 gervuld wordt, staat wit zingendem meer nog slechter is Pxe4 mogelijk.

c) PC3 !! Juist nu de vermelde reeksen speelbaar. Na 3...cxd4 4. Dxd4 Pp6 5. Dh4 staat wit lekker. Daarom is misschien 3...d5 aangewezen, met overgang naar het Willems-system.

Wit: Nijmefjer (Unitas)
Zwart: Noordhoff (Groningen)

d) 3.Lxf6 Principieel, alleen is bij herhaling gebleken dat de open g-lijn voor wit geveerlijker is, niet voor zwart. In de hiernaast afgebeelde partij zou wit met 5.Dc2! zijn spel kunnen verbeteren: Lf5 is veel beter, en na 5...cxd4 6.cxd4 Dxd4 ??? 7. Dxc8 !!

1. d4 Pf6 2. Lg5 e5 3. Lxf6 gxf6 4. e3 Db6 5. Dd2 d5 6. e3 Pc6 7. Pf3 Tg8 8. De2 Tg7 9. Pbd2 e5 10. e4 Le6 11. dxe5 fxe5 12. exd5 Lxd5 13. Lc4 Lxf3 14. Pxf3 0-0-0 15. 0-0 Ld6 16. Tcd1 Pe7 17. Tf1 Dc6 18. De2 a6 19. b4 b5 20. bxc5 Dxc5 21. Ld3 f6 22. a4 Pd5 23. Lf5! Kc7 24. axb5 Tg2! 25. Kf1 Pf4 26. b6! Dxb6 27. Dc4! Dc5 28. Df7! Le7 29. Pd4 Td8 30. Pe6! Pxe6 31. Td7! Kxd7 32. Dxe6! Ke8 33. Dd7! Kf5 34. Te3 Db5! Wit geeft het op.

B 2...e6. Kan weer tot alles leiden, Dame - of Minor Indisch, klassiek Teich, etc. Voor de hand ligt 3.e4 d5 4. e5 h6 5. Lf3 Pfd7 met wit initiatief. Of 3...Le7 4. e5 Pds 5. Ld2! Beker daarom is h6. Na 4.Lxf6 Dxf6 5. e5 Dg7 kan zwart met c5 de witte stelling geen ander mijnen: 6.c3 c5 7. Dc2 Pp6 8. Pp3 cxd4 9. cxd4 Db4+ 10. Dd2

C. 2...Pe4! Voorkomt onmiddellijk wits positionele dreigingen en leidt een actief tegenspel in. Het zie de uitermate beiljente partij Gusev-Juferov. Na 3.Lf4 c5 4.d5 zijn we in vd-Sterren-Jusupov terug. Na 3.Lh4 is c5 sterk omdat de zwarte dame in het spel betrokken dreigt te worden. Na 5.Lg3!! volgt vermoedelijk 5...Pxg3 6.hxg3 Dc7 7.Th3 Lg7! 8.c3 d5 g. g4 h5 en wit staat verloren.

GUSEV-JUFEROV, Lvov 1977. Dameloperspel. 1. d4 Pf6 2. Lg5 Pe4 3. Lb4 e5 4. Dg5! 5. fxe4 gxb4 6. e3 e4 7. Pf3 Lb6! 8. Kf2 0-0-0. Pe3 cxd4 (zwart wil door zijn voorsprong in ontwikkeling en het sterke loperpaar de stelling open gooien) 10. exd4 Pe6 11. Lb5 f5 12. Te1 fxe4 13. Txe4 d5! 14. Te2 e5!! (onstuimig aanvalsspel. Er dreigt Lg4)

15. Lxc6 (of 15. dxe5 Db6! 16. Kf1 d4 en er dreigt van alles) 15. ... bxc6 16. Txe5 h3! 17. Th5 Df6 18. gxb3 (anders volgt toeh 18. ... Lg4) 18. ... Lf5 (0-1)

U weet dus nu hoe het moet: alleen met zwart tegenspel in externe veldreijen.

©Lethé

3, 10, 17, 24/5
7, 14, 21, 28/6

2 vrije wonden
5/12/7

Na 28R 17e (ged. 15e)

"MEIN SYSTEM" (1)

Een tijdje geleden stond ergens een artikel waarin vooraanstaande schakers een lijstje gaven van de huns inziens beste leerboeken op schaakgebied. De boeken "Mein System" en "Die Praxis meines Systems" van Nimzowitsch scoorden nogal hoog, wat opmerkelijk is voor deze produkten van vlak na de eerste wereldoorlog. Wat onderscheidt deze boeken van de veelheid van schaakleerboeken die we tegenwoordig hebben? Niet veel misschien, behalve oorspronkelijkheid. Nimzowitsch legde het ei, de anderen pikten het op, en zoals tegenwoordig iedereen wel weet was het ei er eerder dan de kip. Kortom, de moderne schaaktheorie, zoals uitgedragen door o.a. Euwe, is grotendeels terug te voeren op "Mein System". Dit was dan ook een geschrift dat zijn tijd behoorlijk vooruit was (en dus met hoongelach door de toenmalige schaakwereld werd ontvangen). Pas na de tweede wereldoorlog werden Nimzowitsch' ideeën gemeengoed en boeken vooral de Russische schakers er veel successen mee.

Aaron Nimzowitsch werd geboren in Riga in 1886 en overleed in Kopenhagen in 1935. Het hoogtepunt als schaker beleefde hij in de tweede helft van de jaren twintig, toen hij weinig onder behoefde te doen voor de wereldkampioenen Capablanca en Aljechin. Zijn geschrift "Mein System" verscheen in 5 afleveringen in 1925 en 1926. Tot dan waren de leerboeken van Steinitz en Tarrasch toonaangevend. Hun theorie hechtte o.a. grote waarde aan pionnen in het centrum, terwijl Nimzowitsch, en later ook Réti, Tartakower en Aljechin een even grote rol toekenden aan druk op het centrum d.m.v. stukken. Het boek van Tarrasch "Die moderne Schachpartie" werd door Nimzowitsch volledig afgekraakt in zijn artikel "Entspricht Dr. Tarraschs 'Die moderne Schachpartie' wirklich moderner Auffassung?" (Later zou Tartakower nog het boek "Die hypermoderne Schachpartie" schrijven.

"Mein System" is een volledige schaaktheorie. Begrippen als "voorpost", "Überdeckung" en "laveren" zijn uit dit boek afkomstig. Het boek is goed leesbaar door de systematische opzet en door de vele grapjes en beeldspraken waarmee het doorspekt is (b.v. "de vrijpion is een misdadiger die achter slot en grendel hoort: zachte maatregelen, zoals politietoezicht, zijn onvoldoende!"). In de komende serie artikelen zal een aantal van de belangrijkste thema's uit het boek aan de orde gesteld worden.

Vragen voor de Nimzo-ladder (prijs voor de winnaar: een boek van Nimzowitsch):

1. In welk land werd Nimzowitsch geboren?
2. Hoeveel jaar was Nimzowitsch toen hij stierf?
3. Wat antwoordde Nimzowitsch meestal op 1 d4 Pf6 2 c4, en wat soms?

Antwoorden inleveren vóór 1 juni 1982 bij:

Henk van Dijk

- 1 F 191 +5
- 2 Bn 184 +5
- 3 Br 174 +5
- 4 D 141 +1 (*)
- 5 Sch 142 +1 (*)
- 6 Th 142 +0
- 7 Ba 143 -3
- 8 K 139 +5
- 9 La 137 +0
- 10 W 135 +3
- 11 Bo 134 -3
- 12 Dg 134 +0
- 13 Die 133 +5
- 14 P 127 +5
- 15 Le 131
- 16 Be 130 +0
- 17 A 130 +0
- 18 M 130 +5

- 4 Kar 140
- 5 Sch (*) 144
- 6 v Dg 142
- Thyse 142
- 8 Bakker 140
- 9 Diép 138
- 10 vllaan 137
- 11 Mulder 135

3,10,17,24/5
7,14,21,28/62 vrije avonden
5,12/7Na 20R 17e (ged. 15e)

"MEIN SYSTEM" (1)

Een tijdje geleden stond ergens een artikel waarin vooraanstaande schakers een lijstje gaven van de huns inziens beste leerboeken op schaakgebied. De boeken "Mein System" en "Die Praxis meines Systems" van Nimzowitsch scoorden nogal hoog, wat opmerkelijk is voor deze produkten van vlak na de eerste wereldoorlog. Wat onderscheidt deze boeken van de veelheid van schaakleerboeken die we tegenwoordig hebben? Niet veel misschien, behalve oorspronkelijkheid. Nimzowitsch legde het ei, de anderen pikten het op, en zoals tegenwoordig iedereen wel weet was het ei er eerder dan de kip. Kortom, de moderne schaaktheorie, zoals uitgedragen door o.a. Euwe, is grotendeels terug te voeren op "Mein System". Dit was dan ook een geschrift dat zijn tijd behoorlijk vooruit was (en dus met hoongelach door de toenmalige schaakwereld werd ontvangen). Pas na de tweede wereldoorlog werden Nimzowitsch' ideeën gemeengoed en boekten vooral de Russische schakers er veel successen mee.

Aaron Nimzowitsch werd geboren in Riga in 1886 en overleed in Kopenhagen in 1935. Het hoogtepunt als schaker beleefde hij in de tweede helft van de jaren twintig, toen hij weinig onder behoefde te doen voor de wereldkampioenen Capablanca en Aljechin. Zijn geschrift "Mein System" verscheen in 5 afleveringen in 1925 en 1926. Tot dan waren de leerboeken van Steinitz en Tarrasch toonaangevend. Hun theorie hechtte o.a. grote waarde aan pionnen in het centrum, terwijl Nimzowitsch, en later ook Réti, Tartakower en Aljechin een even grote rol toekenden aan druk op het centrum d.m.v. stukken. Het boek van Tarrasch "Die moderne Schachpartie" werd door Nimzowitsch volledig afgekraakt in zijn artikel "Entspricht Dr. Tarraschs 'Die moderne Schachpartie' wirklich moderner Auffassung?" (Later zou Tartakower nog het boek "Die hypermoderne Schachpartie" schrijven.

"Mein System" is een volledige schaaktheorie. Begrippen als "voorpost", "Überdeckung" en "laveren" zijn uit dit boek afkomstig. Het boek is goed leesbaar door de systematische opzet en door de vele grapjes en beeldspraak waarmee het doorspekt is (b.v. "de vrijpion is een misdadiger die achter slot en grendel hoort: zachte maatregelen, zoals politietoezicht, zijn onvoldoende!"). In de komende serie artikelen zal een aantal van de belangrijkste thema's uit het boek aan de orde gesteld worden.

Vragen voor de Nimzo-ladder (prijs voor de winnaar: een boek van Nimzowitsch):

1. In welk land werd Nimzowitsch geboren?
2. Hoeveel jaar was Nimzowitsch toen hij stierf?
3. Wat antwoordde Nimzowitsch meestal op 1 d4 Pf6 2 c4, en wat soms?

Antwoorden inleveren vóór 1 juni 1982 bij:

Henk van Dijk

1 F 191 +5
2 Bn 184 +5
3 Br 174 +5
4 D 141 +1 (*)
5 Sw 142 +1 (*)
6 Th 142 +0
7 Ba 143 -3
8 K 139 +5
9 La 137 +0
10 W 135 +3
11 Bo 134 -3
12 Dy 134 +0
13 Die 133 +5
14 P 127 +5
15 Te 131
16 Be 130 +0
17 A 130 +0
18 M 130 +5

4 Kar 140
5 Sch (*) 144
6 vDy 142
Thyse 142
8 Bakker 140
9 Diep 138
10 vllaan 137
11 Mndler 135